

**PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH**

w Zespole Szkół w Raciążu

Spis treści

Postępowanie dyrektora, wicedyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu na terenie szkoły przestępstwa ściganego z urzędu.....	4
Postępowanie po zaistnieniu wypadku uczniowskiego	6
Postępowanie w sytuacji, gdy uczeń jest pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....	7
Postępowanie w sytuacji, gdy na terenie szkoły znaleziono substancję przypominającą narkotyk	9
Postępowanie w sytuacji agresywnego (agresja słowna, wulgaryzmy) zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela	9
Postępowanie w sytuacji agresywnego (agresja fizyczna) zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela	10
Postępowanie w sytuacji doświadczania przez ucznia przemocy fizycznej pozaszkolnej.....	10
Postępowanie dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego przebywającego na zajęciach w szkole sprawcy czynu karalnego	11
Postępowanie w sytuacji, gdy przypuszczamy, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inne środki odurzające i przedmioty niebezpieczne.	12
Postępowanie z ofiarą przemocy rówieśniczej.....	13
Postępowanie nauczycieli z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze.....	13
Postępowanie wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej	14
Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy (przemoc z użyciem Internetu lub telefonu komórkowego).	15
Postępowanie w przypadku rodziny niewydolnej opiekuńczo i wychowawczo.....	16
Postępowanie w sytuacji kradzieży na terenie szkoły	17
Postępowanie w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji oraz stosowania innych rodzajów przemocy psychicznej na terenie szkoły.....	17
Postępowanie w przypadku alarmu bombowego	18
Postępowanie w przypadku samobójstwa/zabójstwa.....	20
Postępowanie w przypadku kontaktów z mediami w sytuacjach kryzysowych.....	20
Postępowanie wobec ucznia używającego wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna.....	21
Postępowanie w sytuacji bójki między uczniami na terenie szkoły	22
Postępowanie w sytuacji wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły	22
Postępowanie w przypadku wystąpienia prostytucji	24
Postępowanie w przypadku wystąpienia zjawiska pedofilii w szkole	25
Postępowanie w przypadku rozpowszechniania przez ucznia pornografii w szkole	26
Postępowanie w sytuacji wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.....	27
Postępowanie po ogłoszeniu alarmu w szkole (pożar w szkole)	27
Postępowanie w przypadku podłożenia podejrzanego pakunku.....	29

Postępowanie w przypadku uwalniania się niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych oraz zastosowania broni biologicznej.....	30
Postępowanie w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej – epidemia, kataklizm.....	31
Podstawy prawne	32

1. Procedura: Postępowanie dyrektora, wicedyrektora, pedagoga szkolnego w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu na terenie szkoły przestępstwa ściganego z urzędu.

TREŚĆ PROCEDURY:

- W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 par. 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
- Przypadek dotyczy czynów zabronionych przez ustawę o postępowaniu w sprawach nieletnich rozumianych jako przestępstwo, przestępstwo skarbowe albo wykroczenie określone w artykułach:
 - art. 50a – posiadanie noża, maczety lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu w miejscu publicznym,
 - art. 51 – zakłócenie spokoju lub porządku publicznego,
 - art. 69 – umyślne niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków,
 - art. 74 – niszczenie, uszkodzanie, usuwanie znaków ostrzegawczych,
 - art. 76 – rzucanie przedmiotami w pojazd mechaniczny,
 - art. 85 – samowolne ustawianie, niszczenie, uszkodzanie znaków,
 - art. 87 – prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu,
 - art. 119 – kradzież lub przywłaszczenie,
 - art. 122 – paserstwo czyli nabycie mienia, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży,
 - art. 124 – niszczenie lub uszkodzanie cudzej rzeczy,
 - art. 133 – spekulacja biletami, tzw. konik,
 - art. 143 – utrudnianie lub uniemożliwianie korzystania z urządzeń użytku publicznego.
- Dyrektor/wicedyrektor lub pedagog przyjmuje do wiadomości informację o przestępstwie (wykroczeniu), zapewnia dyskrecję przekazującemu informację poprzez wysłuchanie go bez świadków, o ile to możliwe w pomieszczeniu zamkniętym. Odnotowuje personalia uczestników i świadków, godzinę zgłoszenia oraz zawiadamia niezwłocznie policję.

- Zapewnia w miarę potrzeby, niezbędną pomoc lekarską pokrzywdzonym.
- Bez zbędnej zwłoki sprawdza w dostępny sposób wiarygodność informacji, jeżeli uczeń podaje świadków, to w rozmowie z jak najmniejszą ilością świadków należy uwiarygodnić informacje.
- Sprawdza, czy zdarzenie zaistniało na terenie szkoły oraz czy miało miejsce w trakcie zajęć szkolnych jego uczestników.
- W rozmowie z pokrzywdzonym ustala liczbę sprawców i ich dane personalne.
- Nie nagłaśnia zdarzenia.
- W przypadku braku wątpliwości, co do faktu zaistnienia zdarzenia, o ile jest to konieczne i możliwe, należy zatrzymać do czasu przybycia policji ofiarę przestępstwa i jego sprawcę(ów), konieczność zatrzymania może wynikać z faktu zakończenia przez nich zajęć szkolnych bądź próby ucieczki, ukrycia skradzionych przedmiotów. O fakcie zatrzymania bezwzględnie należy powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych.
- Nie należy zatrzymywać na „siłę” sprawcy czynu, ale w ramach swojego autorytetu spowodować, by pozostał pod opieką pedagoga szkolnego, wychowawcy klasy lub nauczyciela w oddzielnym pomieszczeniu do chwili przybycia policji.
- Jeżeli sprawców jest kilku w miarę możliwości należy umieścić ich w oddzielnych pomieszczeniach.
- Ofiarę należy odizolować od sprawców.
- W przypadku odnalezienia rzeczy pochodzących z przestępstwa lub służących do popełnienia przestępstwa należy je zabezpieczyć.
- Wykonać ewentualne czynności przez przejmującego sprawę policjanta.
- Zakazy:
 - Nie należy „na własną rękę” konfrontować uczestników zdarzenia, dążyć do pojednania itp.
 - Bezwzględnie nie należy dokonywać przeszukania teczek, toreb, kieszeni.

2. Procedura: Postępowanie po zaistnieniu wypadku uczniowskiego.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Jeżeli zdarzy się wypadek uczniowski, każdy pracownik szkoły zobowiązany jest niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy. Udzielenie pierwszej pomocy w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego pracownika szkoły. Jej nieudzielenie skutkuje sankcją prawną.
- W zależności od rodzaju urazu pracownik doprowadza poszkodowanego do gabinetu lekarskiego (pielęgniarki szkolnej) lub pozostawia w miejscu wypadku, zawiadamiając zaraz potem dyrektora/wicedyrektora.
- Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, przerywa lekcję i prosi o nadzór nad swoją klasą kolegę uczącego w najbliższej sali lub wyprowadza uczniów z miejsca zagrożenia.
- Jeśli gabinet lekarski jest nieczynny, przekazuje się poszkodowanego dyrektorowi/wicedyrektorowi, który już bierze odpowiedzialność za udzielenie pomocy.
- Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu.
- Jeśli wypadek zdarzyłby się w godzinach wieczornych (wieczorki, dyskoteki itp.), gdy nie ma dyrektora/wicedyrektora szkoły, nauczyciele decydują sam o postępowaniu.
- W każdym trudniejszym przypadku nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe oraz telefonicznie powiadamia dyrektora/wicedyrektora, następnie zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych.
- Jeśli wypadek zdarzył się w czasie wycieczki (biwaku) – wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik imprezy i odpowiada za nie.
- Osoba odpowiedzialna powiadamia rodziców ucznia.
- O każdym wypadku dyrektor/wicedyrektor zawiadamia niezwłocznie:
 - inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - organ prowadzący szkołę.

- O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
- wypadku do którego doszło w wyniku zatrucia zawiadamia się niezwłocznie państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia rodziców / opiekunów prawnych ucznia o wypadku.
- W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.
- Szczegółowe postępowanie w przypadku zaistniałego wypadku określa rozporządzenie MENiS z dnia 31.12.2002r. „W sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach”.
- Powołany przez dyrektora zespół powypadkowy przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową (rozmawia z uczniem, rodzicami, świadkami; sporządza szkic lub fotografię; uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela-opiekuna oraz opinię lekarską)
Sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia o wypadku, który podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły.

3. Procedura: Postępowanie w sytuacji, gdy uczeń jest pod wpływem alkoholu, dopalaczy lub narkotyków.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Odizolować ucznia, pozostawić go pod opieką osoby dorosłej – pielęgniarki, pedagoga lub nauczyciela.
- Powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły.
- Wezwać rodziców ucznia, pogotowie ratunkowe ewentualnie policję.
- Przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania.
- Zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
- W przypadku niemożności skontaktowania się z rodzicami, dziecko pozostaje pod opieką nauczyciela, lub pedagoga/psychologa oraz pielęgniarki/wezwanego lekarza.

- W przypadku odmowy stawienia się do szkoły rodzica/opiekuna lub pojawienie się go w stanie nietrzeźwym, decyzję o dalszym postępowaniu wobec dziecka podejmują odpowiednie służby(policja, sąd rodzinny) wraz z lekarzem.
- Wychowawca ustala spotkanie z rodzicami i uczniem w celu wyjaśnienia sytuacji oraz podjęcia działań profilaktycznych. Sporządza także notatkę służbową.
- Wychowawca obejmuje ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Udziela wsparcia rodzicom / prawnym opiekunom ucznia.
- W wypadku odmowy współpracy rodziców/opiekunów prawnych szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję oraz pomoc społeczną.
- W przypadku powtarzających się tego typu incydentów pedagog zawiadamia o nich sąd rodzinny.
- Na najbliższej lekcji wychowawczej wychowawca podejmuje temat z zakresu profilaktyki. Monitoruje i ewaluuje efekty.
- Szkoła współpracuje z Ośrodkiem Wychowawczym, w którym umieszczono ucznia. Monitoruje jego ucznia do czasu osiągnięcia przez niego pełnoletności.

Obowiązki pracowników szkoły:

Należy:

- zapoznać się ze skutecznymi działaniami profilaktycznymi.
- zapoznać się z rodzajami i wyglądem środków odurzających.
- zapoznać się z symptomami wskazującymi na odurzenie narkotykiem.
- zapoznać się z symptomami nadużycia alkoholu.
- zapoznać się z symptomami zachowania dealerów środków odurzających.
- prowadzić regularnie zajęcia z zakresu zagrożenia zdrowia środkami niebezpiecznymi.
- prowadzić systematyczne zajęcia z zakresu stosowania obowiązującego w szkole Prawa.
- realizować projekty edukacyjne z uczniami o współczesnych zagrożeniach.
- prowadzić cykliczne szkolenia dla rodziców o zagrożeniach zdrowia dzieci.
- prowadzić ciągłą obserwację uczniów w kontekście ich zdrowia i bezpieczeństwa.
- poznać nazwy instytucji pomocowych zajmujących się uzależnieniami

- zapoznawać się ę na bieżąco z przepisami obowiązującego Prawa w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa uczniów.

4. Procedura: Postępowanie w sytuacji, gdy na terenie szkoły znaleziono substancję psychoaktywną.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Zachować szczególne środki ostrożności.
- Zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz jej ewentualnym zniszczeniem.
- O ile to możliwe, ustalić do kogo ta substancja należy. W przypadku trudności zwrócić się do pedagoga lub innego pracownika szkoły, który może pomóc zidentyfikować ucznia.
- Powiadomić o zaistniałym zdarzeniu dyrektora, który wzywa policję.
- Przekazać zabezpieczoną substancję policji oraz informację o zaistniałej sytuacji.
- Wyznaczony przez dyrektora pracownik pedagogiczny, sporządza notatkę służbową.
- Opracować i prowadzić projekty edukacyjne dot. w/w problematyki oraz wdrożyć profilaktykę uzależnień.

5. Procedura: Postępowanie w sytuacji agresywnego (agresja słowna, wulgaryzmy) zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Poszkodowany nauczyciel powiadamia dyrektora/wicedyrektora szkoły.
- Dyrektor wyjaśnia okoliczności zajścia, powiadamia wychowawcę.
- Wychowawca wzywa rodziców ucznia i opracowuje plan pracy z uczniem, w porozumieniu z pedagogiem.
- W przypadku znieważenia nauczyciela, dyrektor powiadamia policję.
- Wobec ucznia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.

- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.

6. Procedura: Postępowanie w sytuacji agresji fizycznej ucznia w stosunku do nauczyciela

TREŚĆ PROCEDURY:

- Powiadomienie dyrektora szkoły.
- Dyrektor powiadamia policję.
- Wychowawca wzywa rodziców w trybie natychmiastowym do szkoły.
- Wobec sprawcy stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.
- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.

7. Procedura: Postępowanie w sytuacji doświadczania przez ucznia przemocy fizycznej pozaszkolnej

TREŚĆ PROCEDURY:

- W przypadku zgłoszenia przez ucznia lub zauważenia przez pracownika szkoły śladów przemocy fizycznej u ucznia, pracownik zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie wychowawcę lub w razie jego nieobecności pedagoga lub dyrekcję szkoły.
- Ogólnych oględzin dokonuje pielęgniarka szkolna lub osoby wyznaczone przez dyrektora, sporządzając odpowiednią notatkę:

*Dnia na ciele dziecka..... stwierdzono
..... w okolicach.....*

Podpis osoby dokonującej oględzin

- Wychowawca wraz z pedagogiem rozmawia z dzieckiem, dokładnie notując wypowiedzi dziecka łącznie z informacją o ewentualnym nie udzieleniu odpowiedzi. Notatka powinna się znaleźć w zeszycie wychowawcy.
- W zależności od stanu zdrowia dziecka należy zawiadomić rodziców, wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić policję.
- W zależności od zaistniałej sytuacji wychowawca, pedagog rozmawia z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia. Następne osoby rozmawiające z uczniem sporządzają notatkę ze zdarzenia.
- W szczególnych przypadkach zawiadamiana jest policja oraz sąd rodzinny (wniosek o zainteresowanie sytuacją rodzinną).

8. Procedura: Postępowanie dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego przebywającego na zajęciach w szkole sprawcy czynu karalnego.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi/wicedyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
- Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
- Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia
- Pedagog szkolny lub nauczyciel sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie, okazanie.
- Policja informuje rodziców nieletniego, opiekunów prawnych o wykonywanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
- Dyrektor/wicedyrektor szkoły informuje telefonicznie rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do ich miejsca zamieszkania.

- W przypadku niemożności uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza wychowawcę, nauczyciela lub pedagoga szkolnego do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzone w szkole lub jednostce policji.
- Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
- W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w policyjnej izbie dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
- Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję nie nagłaśniając sprawy.

9. Procedura: Postępowanie w sytuacji, gdy przypuszczamy, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk lub inne środki odurzające i przedmioty niebezpieczne.

TREŚĆ PROCEDURY:

- odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie.
- Powiadomić dyrektora szkoły, który zawiadamia policję.
- Powiadomić pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy.
- W obecności innej osoby dorosłej nauczyciel żąda, aby uczeń przekazał mu tę substancję, przedmiot, pokazał zawartość torby oraz kieszeni. Przejętą substancją zabezpiecza (bierze w depozyt). Pracownik szkoły nie może samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani torby/ plecaka ucznia.
- W przypadku stwierdzenia, że uczeń posiada wyżej wymienioną substancję/przedmiot, wychowawca powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka i wzywa ich do niezwłocznego stawienia się w szkole.
- Jeżeli uczeń odmawia przekazania pracownikowi szkoły substancji i okazania zawartości torby/plecaka dyrektor lub pedagog szkolny wzywa policję.
- Poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce
- Przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców / opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego

W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi. Wsparcia należy udzielić również rodzicom/opiekunom prawnym ucznia.

- Podjąć wraz z rodzicami/opiekunami prawnymi działania profilaktyczne w zakresie posiadania i rozprowadzania środków odurzających bądź specjalistyczne, np. uczestnictwo w warsztatach umiejętności wychowawczych.
- Wychowawca sporządza notatkę służbową.

10. Procedura: Postępowanie z ofiarą przemocy rówieśniczej.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej dziecku, ewentualnie wezwać pielęgniarkę/pogotowie, powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
- Powiadomić rodziców tego ucznia będącego ofiarą czynu i w razie potrzeby wezwać ich do szkoły w celu zabrania dziecka do domu.
- Ofiarę przemocy otacza się opieką pedagoga.
- Niezwłocznie należy wezwać rodziców sprawcy zdarzenia celem przeprowadzenia rozmowy. Wobec sprawcy stosuje się kary zawarte w Statucie Szkoły.
- Nauczyciel (świadek zdarzenia) sporządza notatkę służbową.

11. Procedura: Postępowanie nauczycieli z uczniem sprawiającym trudności wychowawcze.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel – wychowawca ma obowiązek przeprowadzenia diagnozy sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów na początku roku szkolnego.
- Wychowawca podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązania problemów szkolnych ucznia.

- Wychowawca informuje rodziców (prawnych opiekunów) o istniejących trudnościach i zapoznaje ze swoim planem działań. Zobowiązuje rodzica (prawnego opiekuna) do rzetelnej współpracy. Dokumentuje odbyte spotkania i rozmowy zapisem w dzienniku z podpisem rodzica.
- W przypadku utrzymujących się trudności wychowawczych z uczniem wychowawca inicjuje spotkanie z zespołem uczącym i pedagogiem celem uzyskania pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu problemów.
- Wychowawca z pomocą pedagoga opracuje plan naprawczy w celu przezwyciężenia trudności ucznia wraz z pisemnym zobowiązaniem dla rodziców (prawnych opiekunów). Udziela rodzicom (opiekunom) porady w doborze metod wychowawczych.
- Pedagog we współpracy z wychowawcą klasy przeprowadza diagnozę problemów wychowawczych i emocjonalnych ucznia.
- Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem występuje do rodziców (prawnych opiekunów) o przeprowadzenie badań psychologiczno-pedagogicznych we właściwej poradni.
- Po przeprowadzeniu badania rodzic zobowiązany jest do przedłożenia opinii wychowawcy, a wychowawca zapoznaje z nią cały zespół uczący danego ucznia i wspólnie ustalają wytyczne do dalszej pracy.
- W przypadku nie dostarczenia opinii lub zaniechania badań wychowawca zgłasza sprawę dyrektorowi, który kieruje wnioskiem do sądu o wgląd w sytuację ucznia.

12. Procedura: Postępowanie wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej w postaci m.in.:

- **używania propagowania wulgaryzmów, słów i gestów obrażających godność innych, posiadania lub palenia papierosów,**
- **wagarów,**
- **udziału w kradzieżach i zniszczeniach na terenie szkoły,**
- **zachowań agresywnych,**
- **provokowania, powstania sytuacji konfliktowych.**

TREŚĆ POCEDURY:

- Wychowawca klasy we współpracy z pedagogiem szkolnym planuje wspólnie z rodzicami ucznia działania mające na celu zmianę jego postawy. Działania te mogą mieć formę:
 - indywidualnej rozmowy z uczniem,
 - rozmów z uczniem przy obecności rodzica,
 - podpisania kontraktu określającego pożądany typ zachowania ucznia, ofertę pomocy szkoły, formy pomocy ze strony rodziców oraz konsekwencje w razie powtarzania zachowań niepożądanych.
- W przypadku braku pożądanych zmian zachowania ucznia, dyrektor szkoły zwraca się z prośbą do instytucji wspierających działania wychowawcze szkoły tj.:
 - Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
 - Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinnego,
 - Sekcji Prewencji Komisariatu Policji,
 - innych w zależności od potrzeb.

13. Procedura: Postępowanie w przypadku ujawnienia cyberprzemocy (przemoc z użyciem Internetu lub telefonu komórkowego).

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy powinien powiedzieć o tym fakcie wychowawcy ucznia, pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły.
- Wychowawca, pedagog/psycholog przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy udzielając jej wsparcia i porady.
- Wychowawca i pedagog ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- Wychowawca/pedagog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpiecza dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
- Wychowawca/pedagog powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia o zdarzeniu, działaniach szkoły, udziela im porady.
- Wychowawca/pedagog wyciąga konsekwencje wobec sprawcy przemocy, zawiadamia policję i/lub sąd rodzinny oraz pracuje nad zmianą postawy ucznia.
- Pedagog/psycholog monitoruje sytuację ucznia (ofiary) sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

- W przypadku naruszenia przepisów prawa przez uczniów lub osoby spoza szkoły, niezbędna jest współpraca z: (1) Policją i sądami rodzinnymi, (2) służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi oraz (3) dostawcami usług internetowych oraz operatorami telekomunikacyjnymi.
- Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć.
- Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej.
- W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość/powtarzalność). Trzeba dokonać oceny, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy, czy jest np. niezbyt udanym żartem (wtedy trzeba podjąć działania profilaktyczne mające na celu nie dopuszczenie do eskalacji tego typu zachowań w stronę cyberprzemocy).

14. Procedura: Postępowanie w przypadku rodziny niewydolnej opiekuńczo i wychowawczo.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel, wychowawca klasy lub inna osoba z kręgu dziecka mająca informacje na temat zaniedbań wychowawczych bądź problemów socjalnych w rodzinie ucznia zgłasza problem pedagogowi szkolnemu.
- Wychowawca klasy, pedagog szkolny, pielęgniarka i dyrektor szkoły, obserwują i diagnozują sytuację ucznia.
- Pedagog szkoły i wychowawca klasy rozmawiają z uczniem w celu dokonania diagnozy potrzeb dziecka.
- Pedagog szkoły i wychowawca klasy kontaktuje się z rodzicami lub opiekunami prawnymi ucznia.
- W razie braku kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, pedagog szkolny:
 - poszukuje innych dróg kontaktu z opiekunami dziecka poprzez pracowników OPS, policję,

- w sytuacji poważnych zaniedbać ze strony rodziców dziecka, pedagog szkolny występuje do sądu rodzinnego o rozpoznanie sytuacji rodzinnej dziecka.
- Na spotkaniu z rodzicami ucznia wychowawca klasy i pedagog szkolny przedstawiają ofertę pomocy pedagogicznej, psychologicznej, socjalnej bądź prawnej.
- Z każdego spotkania z rodziną ucznia wychowawca lub pedagog sporządza notatkę.
- Wychowawca klasy i pedagog szkolny utrzymują stały kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia i dbają, w miarę możliwości o realizację wspólnych ustaleń.
- W sytuacji braku lub odmowy współpracy rodziców/opiekunów ucznia ze szkołą, pedagog występuje z wnioskiem do sądu rodzinnego.

15. Procedura: Postępowanie w sytuacji kradzieży na terenie szkoły.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Poszkodowany uczeń zgłasza kradzież nauczycielowi, wychowawcy, pedagogowi, dyrektorowi lub pracownikowi szkoły.
- Następuje wyjaśnienie okoliczności zajścia kradzieży:
 - w przypadku kradzieży przedmiotów o znikomej wartości sytuacja wyjaśniana jest między poszkodowanym a wychowawcą.
 - w przypadku kradzieży wartościowych przedmiotów o zajściu informowany jest dyrektor/wicedyrektor szkoły i pedagog.
- W każdym przypadku kradzieży wychowawca informuje rodziców obu stron zajścia oraz pedagoga.
- Wychowawca lub pedagog powiadamia kuratora sądowego, jeśli ten sprawuje opiekę nad uczniem.
- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.
- W szczególnych przypadkach (decyduje pedagog lub dyrektor/wicedyrektor) powiadamiana jest policja lub sąd rodzinny.
- Wobec winnego ucznia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.

16. Procedura: Postępowanie w sytuacji zastraszania, wymuszania, wywierania presji oraz stosowania innych rodzajów przemocy psychicznej na terenie szkoły.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Zgłoszenie zajścia do nauczyciela dyżurującego lub wychowawcy.

- Wychowawca niezwłocznie informuje dyrektora/wicedyrektora szkoły, pedagoga i rodziców uczniów obu stron zajęcia.
- Wychowawca wyjaśnia okoliczności zajęcia, w obecności pedagoga, a następnie dyrektora/wicedyrektora szkoły i rodziców.
- Wychowawca powiadamia rodziców.
- Wobec winnego ucznia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.
- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajęcia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.

17. Procedura: Postępowanie w przypadku alarmu bombowego.

TREŚĆ PRODEDURY:

- Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.
- Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
- Po przybyciu policji na miejsce incydem bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.

Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”:

- Użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarz, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają i przeszukują służby odpowiedzialne w danej instytucji.
- Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić dyrektora oraz osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo.
- Po ogłoszeniu ewakuacji, należy spokojnie opuścić szkołę, zabierając wszystkie rzeczy osobiste (plecaki, torebki, siatki, worki, ubrania). Nie wolno zabierać przedmiotów cudzych.

Informacja o podłożeniu bomby

- Jeżeli jest to informacja telefoniczna: słuchaj uważnie, zapamiętaj jak najwięcej, notuj ważne spostrzeżenia, jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj

rozmowę, zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle, nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki, jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.

- Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał, przekaz ją policji.
- Niezwłocznie zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych.
- Zaalarmuj dyrektora szkoły.
- Dyrektor powiadamia kuratorium oświaty.
- Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób niewywołujący paniki.
- Dyrektor zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
- Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
- Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
- W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
- Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).
- W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.
- Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.
- Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Podjęzany pakunek:

- 1) Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku - należy założyć, że podejrzaný pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
- 2) Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.
- 3) Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala) - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznanej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.
- 4) Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
- 5) Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu

odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.

- 6) Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- 7) Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.
- 8) W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
- 9) Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

18. Procedura: Postępowanie w przypadku samobójstwa/zabójstwa.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Natychmiast o zdarzeniu powiadom dyrektora/wicedyrektora szkoły.
- Dyrektor/wicedyrektor powiadamia policję, pogotowie ratunkowe, organ prowadzący, kuratorium oświaty i prokuratora.
- Pedagog powiadamia poradnię psychologiczno – pedagogiczną i organizuje we współpracy pomoc psychologiczną uczniom i nauczycielom.
- Dyrektor/wicedyrektor zabezpiecza miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
- Nie należy udzielać informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomi się najbliższej rodziny.
- Dyrektor wyznacza osobę do jak najszybszego powiadomienia najbliższej rodziny o śmierci dziecka. Należy to zrobić osobiście, unikać telefonu lub poczty.
- Dyrektor organizuje pomoc i wsparcie rodzinie zmarłego, w razie potrzeby należy powiadomić pogotowie ratunkowe.
- Dyrektor organizuje pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
- Należy stosować procedury kontaktowania się z mediami.

19. Procedura: Postępowanie w przypadku kontaktów z mediami w sytuacjach kryzysowych.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Dyrektor sam kontaktuje się z mediami lub wyznacza osobę do kontaktu z mediami.
- Nikt, poza wskazaną osobą, z członków rady pedagogicznej ani pracowników szkoły nie udziela wywiadów.
- Osoba kontaktująca się z mediami stosuje się do następujących wskazówek:
 - Mów pierwszy o złych wiadomościach.
 - Bądź absolutnie pewien faktów i stwierdzeń, które podajesz.
 - Bezwzględnie zachowaj spójność przekazu, logikę i konsekwencję.
 - Nie upubliczniaj informacji dotyczących bezpieczeństwa, objętych tajemnicą.
 - Analizuj dane.
 - Nie snuj spekulacji, podejrzeń, nie stawiaj hipotez.
 - Reaguj błyskawicznie i zdecydowanie na plotki dementując je i wykazując ich fałsz.
 - Bądź opanowany i odporny na ataki słowne, nie ulegaj emocjom.
 - Pokazuj, że dyrektor szkoły kontroluje sytuację i ma plan wybrnięcia z niej.
 - Nie ujawniaj nazwisk ofiar zanim nie dowie się o tym rodzina.
 - Zawsze wyrażaj troskę z powodu strat, cierpień, ofiar, zniszczeń, nawet gdyby były nieuniknione.

20. Procedura: Postępowanie wobec ucznia używającego wulgaryzmów wobec rówieśników, agresja słowna.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie i wyeliminowanie tego zjawiska.
- Wychowawca (pedagog lub psycholog) przeprowadza rozmowę z uczniem mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia. Rozmowę z ofiarą i agresorem należy przeprowadzić osobno.
- Rozmowa nauczyciela z uczniem prowadzona bezpośrednio po zaistniałym zdarzeniu i powiadomienie wychowawcy.
- W przypadku powtarzających się sytuacji – powiadomienie rodziców i pedagoga.
- Wychowawca i pedagog opracowują plan pracy z uczniem – kontrakt.
- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.
- W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja.
- Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły

21. Procedura: Postępowanie w sytuacji bójki między uczniami na terenie szkoły.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel obecny przy zajściu wydaje nakaz natychmiastowego zaprzestania bójki, w razie potrzeby rozdziela uczniów przy pomocy innego nauczyciela lub pracownika szkoły.
- W przypadku obrażeń na ciele, niepokojącego stanu zdrowia ucznia, nauczyciel w pierwszej kolejności powiadamia dyrektora szkoły i pielęgniarkę. Dyrektor powiadamia rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia oraz agresora, pielęgniarkę, w razie potrzeby pogotowie ratunkowe.
- Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmuje rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.
- Nauczyciel powiadamia o bójce wychowawców i pedagoga.
- W przypadku braku obrażeń i niepokojących objawów nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga, którzy przeprowadzają rozmowę z uczestnikami bójki.
- Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę.
- Wychowawca klasy wraz z pedagogiem przekazują informację dyrektorowi/wicedyrektorowi szkoły, sporządzana jest notatka ze zdarzenia.
- Pedagog powiadamia kuratora sądowego, jeśli ten sprawuje opiekę nad uczniem, w szczególnych wypadkach policję lub sąd rodzinny.
- Wobec uczestników zajścia stosuje się kary zapisane w statucie szkoły.
- Wychowawca zobowiązany jest do sporządzenia notatki z zajścia i przechowywania jej w zeszycie wychowawcy.
- Pedagog/psycholog szkolny powinien udzielić pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazać, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi,
- W przypadku agresji fizycznej poczucia bezpieczeństwa i wsparcia wymagają również świadkowie ataku.

22. Procedura: Postępowanie w sytuacji wtargnięcia napastnika (terrorysty) do szkoły.

TREŚĆ PROCEDURY:

1. Postępowanie nauczyciela w przypadku wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach aktywnych, tzw. aktywnego strzelca.

- Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz, zabarykaduj się.
- Wycisz i uspokój uczniów.
- Zaopiekuj się uczniami, zwracając szczególną uwagę na uczniów, którzy specyficznym reagują na stres i mogą mieć problem z opanowaniem emocji.
- Każ bezwzględnie wyciszyć telefony.
- Poinformuj policję, wysyłając informację tekstową SMS o zaistniałej sytuacji.
- Zasłoń okno, zgaś światło.
- Nie przemieszczaj się.
- Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi.
- Zejźdź z linii strzału, połoź się na podłodze.
- Jeżeli usłyszysz strzały, nie krzycz.
- Nie otwieraj nikomu drzwi.
- W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia.

2. Postępowanie nauczyciela w przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą.

- Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika.
- Nie udawaj bohatera – osoby stawiające opór napastnikom giną pierwsze.
- Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon.
- Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia.
- Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego.
- Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika.
- Nie zwracaj na siebie uwagi.
- Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny.
- Nie oszukuj terrorysty.
- Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich imiennie.
- Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami.
- Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów.

- Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty.

3. Postępowanie nauczyciela w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję.

- Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów, bo możesz zostać uznany za terrorystę.
- Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi.
- Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi, najlepiej na wysokości głowy.
- Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom.
- Odpowiadaj konkretnie na pytania policji.
- Nie trzymaj oczu w przypadku gazów łzawiących.
- Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami.
- Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy.
- Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona.
- Po wydaniu polecenia wyjścia opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku – w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
- Nie zatrzymuj się w celu zabrania rzeczy osobistych.

22. Procedura: Postępowanie w przypadku wystąpienia prostytucji.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel przyjmujący zgłoszenie o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności noszących znamiona prostytucji, powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora
- W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń świadomie lub nie, dopuszczał się czynność, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia

- Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz uczniem w ich obecności.
- W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje się ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, zaś rodziców/prawnych opiekunów – bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad jego zachowaniem (w toku interwencji profilaktycznej ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie profilaktycznym).
- Jeżeli rodzice/prawni opiekunowie ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
- W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor powiadamia sąd rodzinny lub policję.
- Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala dalsze działania z udziałem psychologa w celu zapewnienia opieki uczniowi, który świadomie lub nie dopuścił się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

23. Procedura: Postępowanie w przypadku wystąpienia zjawiska pedofilii w szkole.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Należy bezzwłocznie podjąć działania mające na celu powstrzymanie tego zjawiska.
- Po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga szkolnego.
- W przypadku potwierdzenia informacji o pojawieniu się osób obcych, które zaczepiają uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić policję.
- Dyrektor przekazuje wszystkim pracownikom informacje o stwierdzonym zagrożeniu.
- Wychowawcy klas oraz pedagog szkolny podejmują działania profilaktyczne skierowane do uczniów w celu omówienia potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazywania pracownikom informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.

- W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany należy bezzwłocznie powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz policję w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy.
- Dyrektor szkoły wzywa rodziców/opiekunów prawnych do szkoły.
- Pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem oraz omawia w obecności rodziców przyczyny i okoliczności zdarzenia.
- Dyrektor szkoły ustala w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami oraz pedagogiem dalsze działania, które mają na celu zapewnienie uczniowi właściwej opieki.

24. Procedura: Postępowanie w przypadku rozpowszechniania przez ucznia pornografii w szkole.

TREŚĆ PROCEDURY:

- W przypadku otrzymania informacji o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie lub szkole nauczyciel bezzwłocznie powiadamia dyrektora szkoły oraz administratora o zaistniałym zdarzeniu.
- W przypadku, gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, należy zapewnić mu anonimowość w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji związanych z przemocą skierowaną wobec tego ucznia ze strony sprawców zdarzenia.
- Dyrektor przekazuje pracownikom szkoły informacje o stwierdzonym zagrożeniu bez wskazywania konkretnego ucznia.
- Wychowawca klasy oraz pedagog szkolny podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu omówienia zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
- Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.
- Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia na temat zdarzenia.

25. Procedura: Postępowanie w sytuacji wystąpienia niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

TREŚĆ PROCEDURY:

- Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy i/lub pedagoga szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.
- Gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informacje o niepokojących zachowaniach innego ucznia koniecznie należy zapewnić mu anonimowość w celu uniknięcia ewentualnej przemocy/odwetu.
- Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza z uczniem rozmowę oraz informuje rodziców/prawnych opiekunów o zdarzeniu.
- W przypadku gdy rozmowa z uczniem okazuje się niewystarczająca do zmiany zachowania, zobowiązuje się rodziców do szczególnego nadzoru nad dzieckiem oraz ustala dalsze postępowanie.
- W sytuacji, gdy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, a szkoła wykorzystała dostępne jej metody oddziaływań i zachowanie ucznia nie zmienia się, dyrektor pisemnie powiadamia wydział rodzinny i nieletnich sądu rejonowego oraz wydział ds. nieletnich policji.
- Pedagog szkolny, w porozumieniu z dyrektorem, powiadamia najbliższą jednostkę policji (po uprzednim zawiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów prawnych ucznia), gdy zachowanie ucznia świadczy o możliwości popełnienia przez niego przestępstwa (np. gwałtu).
- Pedagog szkolny sporządza notatkę na temat zdarzenia.

26. Procedura: Postępowanie po ogłoszeniu alarmu w szkole (pożar w szkole).

TREŚĆ PROCEDURY:

- O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.
- W sytuacji braku prądu sygnał alarmowy może być ogłoszony za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego, z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.
- Niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną.
- Wszystkie działania od tej chwili mają prowadzić do jak najszybszej ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły. Wszyscy powinni bezwzględnie podporządkować się poleceniom osób funkcyjnych (w przypadku uczniów jest to nauczyciel, z którym w danym momencie mają zajęcia).
- Akcją nie może kierować wiele osób, by nie doprowadzić do dezorientacji i wybuchu paniki.
- Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
- Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego.
- Należy poruszać się po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych.
- Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela.
- Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie z niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacji są wolne.
- Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki.
- Jeżeli alarm zostaje ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie natychmiast udają się (jeżeli tylko nie zagraża to ich bezpieczeństwu) pod salę, w której mają mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela przemieszczają się tak, jak to opisano wyżej.
- Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustaleniu liczby osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia przez wezwane służby akcji ratunkowej.

27. Procedura: Postępowanie w przypadku podłożenia podejrzanego pakunku

TREŚĆ PROCEDURY:

- Odizoluj miejsce zlokalizowania podejrzanego pakunku – należy założyć, że podejrzaný pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
- Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku – ładunek wybuchowy może eksplodować w trakcie manipulowania nim.
- Okryj podejrzaný pakunek w razie stwierdzenia, że wydobywa się z niego inna substancja (tylko jeżeli czas na to pozwala) – okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznaney substancji może ograniczyć jej rozprzestrzenienie się.
- Poinformuj o zauważeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury- osoba ta może zarządzić ewakuację uczniów i wszystkich pracowników szkoły.
- Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji- ewakuacja musi zostać rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę uczniów i wszystkich pracowników szkoły przed skutkiem ewentualnej eksplozji ładunku.
- Nie używaj telefonu komórkowego – fale emitowane przez telefon komórkowy mogą zainicjować eksplozję ładunku.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb – w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie poleceń osoby kierującej kryzysową sytuacją.
- W miejscu ewakuacji policz wszystkich uczniów i pracowników szkoły i poinformuj osobę odpowiedzialną za działania kryzysowe – szybkie sprawdzenie obecności ułatwi zakończenie ewakuacji szkoły.
- Jeśli jest taka możliwość, poinformuj rodziców o miejscu pobytu ich dzieci i drodze dojazdu do szkoły – informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych .

Osobami odpowiedzialnymi za zarządzanie są dyrektor placówki lub w przypadku jego nieobecności wicedyrektor; w przypadku ich nieobecności – osoba przez nich wcześniej upoważniona.

28. Procedura: Postępowanie w przypadku uwalniania się niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych oraz zastosowania broni biologicznej

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwalnianie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska substancji chemicznych, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku naturalnym lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może także wynikać z zastosowania broni biologicznej.

TREŚĆ PROCEDURY:

1. Skażenie otoczenia szkoły:

- Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.
- Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe.
- W budynku szkoły zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.
- W miarę możliwości zgromadzić podręczne środki ratownicze i „odtrutki”, - maski pyłowe, gazę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry.
- Przygotować wilgotne tampony, np. z gazy do ochrony dróg oddechowych.
- Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz czynności wymagających dużego wysiłku.
- Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.

- Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

2. Wewnętrzne skażenie budynku szkoły:

- Zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające wewnątrz ewakuować z budynku szkoły.
- Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby – policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe.
- W budynku szkoły otworzyć okna, drzwi, otwory wentylacyjne, włączyć klimatyzację.
- W miarę możliwości zgromadzić podręczne środki ratownicze i „odtrutki”, - maski pyłowe, gazę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do przemywania skóry.
- Przygotować wilgotne tampony, np. z gazy do ochrony dróg oddechowych.
- Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia papierosów oraz czynności wymagających dużego wysiłku.
- Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wchodzić do pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
- Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

29. Procedura: Postępowanie w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej – epidemia, kataklizm

Stan nadzwyczajny to sytuacja szczególnego zagrożenia, którego nie da się usunąć za pomocą narzędzi już funkcjonujących. Wymaga on sięgnięcia po szczególne środki prawne.

Do stanów nadzwyczajnych zaliczamy stan wojenny, stan wyjątkowy oraz stan klęski żywiołowej.

W przypadku wystąpienia kataklizmu, epidemii, pandemii lub innego poważnego zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego Rada Ministrów na wniosek właściwego wojewody

lub z własnej inicjatywy, w drodze rozporządzenia, wprowadza stan klęski żywiołowej. W czasie stanu klęski żywiołowej właściwy miejscowy wójt (burmistrz, prezydent miasta) kieruje działaniami prowadzonymi na obszarze gminy w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej lub ich usunięcia.

Dyrektor szkoły, jego zastępca lub osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły postępuje zgodnie z wytycznymi, które są mu przekazywane przez właściwy organ działający w celu zapobieżenia skutkom klęski żywiołowej.

PODSTAWY PRAWNE

1. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590).
2. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz.558 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, póź. 985 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 o Policji (Dz. U. z 2002r., nr 7, poz. 58 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002r., Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 października 2006 r. w sprawie systemów wykrywania skażeń i właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. z 2006 nr 191, poz. 1415).
7. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2006 nr 191, poz. 1410).
8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności (Dz. U. z 1993 nr 91, póź. 421).
9. Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 26 października 1982 o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. nr 11, póź.109 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz.198.).
12. Ustawa z dnia 26 października 1982 o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r., nr 147, póź. 1231 z późn. zm.).
13. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem(Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226).
14. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy(Dz. U. z 2003 roku, Nr 169, póź. 1650-tekstjednolity).

15. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów(Dz. U. z 2003 r. Nr.21, póź. 94 z późn. zm.).
16. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69.).